

УДК 336.71

Карлін Микола,  
доктор економічних наук, професор,  
Волинський національний університет імені Лесі Українки,  
професор кафедри фінансів,  
м. Луцьк, ORCID ID 0000-0002-1421-1066  
e-mail: [karlin.lutsk@gmail.com](mailto:karlin.lutsk@gmail.com)

Коробчук Тетяна,  
кандидат економічних наук, доцент,  
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,  
Луцький національний технічний університет,  
м. Луцьк, ORCID ID 0000-0002-0356-4157,  
e-mail: [tatianakor1970@gmail.com](mailto:tatianakor1970@gmail.com)

Теслюк Софія,  
кандидат економічних наук, доцент,  
доцент кафедри фінансів,  
Волинський національний університет імені Лесі Українки,  
м. Луцьк, ORCID ID 0000-0003-2364-0257,  
e-mail: [Tesliuk.Sofia@vnu.edu.ua](mailto:Tesliuk.Sofia@vnu.edu.ua)

<https://doi.org/10.29038/2786-4618-2024-02-53-60>

## ЗАГРОЗИ ФІНАНСОВІЙ БЕЗПЕЦІ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

**Вступ.** Актуальність дослідження зумовлена необхідністю дослідження загроз фінансовій безпеці банківського сектору України в умовах глобальної цифровізації фінансового простору. Банківська система України нині стикається з дуалістичною проблемою, зокрема темпи інноваційної та інвестиційної діяльності банків та глобальний технологічний прогрес сприяють появі нових банківських інновацій, а з іншого боку, українська банківська система протистоїть численним внутрішнім ризикам і загрозам. Здатність мінімізувати негативний вплив таких загроз, своєчасність їх виявлення та нейтралізація сприяє підвищенню рівня фінансової безпеки банківських установ з урахуванням рівня їх інноваційно-інвестиційної діяльності.

**Мета.** Метою роботи є дослідження загроз фінансовій безпеці банківських установ в умовах цифровізації фінансового простору та активного використання комерційними банками банківських інновацій.

**Методи.** Для досягнення поставленої мети у статті авторами використано такі методи дослідження, як аналізу та синтезу, метод систематизації, абстрактного мислення, наукової абстракції.

**Результати.** У статті авторами проведено систематизацію наукових підходів до визначення сутності фінансової безпеки банківської установи та запропоновано авторський підхід до її типологічних характеристик з урахуванням цифровізації. У дослідженні також проведено класифікацію загроз фінансовій безпеці банківських установ.

**Висновки.** Обґрунтовано, що усі загрози фінансовій безпеці банківських установ поділяються на внутрішні та зовнішні. На основі критичного аналізу запропоновано авторський підхід до систематизації зовнішніх та внутрішніх загроз фінансовій безпеці банківських установ в контексті активізації їх інноваційної діяльності, зокрема виокремлено загрози фінансовій безпеці комерційних банків зва такими ознаками, як: загальна економічна ситуація; фінансовий стан та фінансова стабільність; технологічність та діджиталізація; конкурентне середовище; рівень менеджменту та людські ресурси; воєнний стан.

**Ключові слова:** банківський сектор, банківська система, фінансова безпека, банківські установи, банківські інновації, інвестиції, інновації, загрози, цифровізація (діджиталізація).

Karlin Mykola,  
doctor of economic sciences, professor,  
Lesya Ukrainka Volyn National University,

Professor of the Department of Finance  
Lutsk

Tetiana Korobchuk,  
Ph.D. in Economics, Associate Professor,  
Lutsk National Technical University,  
Department of Finance, banking and insurance  
Lutsk

Tesliuk Sofiia,  
Associate Professor, Ph.D. in Economics,  
Lesya Ukrainka Volyn National University,  
Department of Finance,  
Lutsk

## THREATS TO THE FINANCIAL SECURITY OF UKRAINIAN BANKING INSTITUTIONS UNDER THE CONDITIONS OF DIGITALIZATION

**Introduction.** The relevance of the study is due to the need to investigate threats to the financial security of the banking sector of Ukraine in the context of global digitalization of the financial space. The banking system of Ukraine is currently facing a dual problem, in particular, the pace of innovation and investment activities of banks and global technological progress contribute to the emergence of new banking innovations, while on the other hand, the Ukrainian banking system faces numerous internal risks and threats. The ability to minimize the negative impact of such threats, timely detection and neutralization of them contributes to the improvement of the financial security of banking institutions, taking into account the level of their innovation and investment activities.

**The purpose of the article.** The aim of the paper is to study threats to the financial security of banking institutions in the context of digitalization of the financial space and active use of banking innovations by commercial banks.

**Methods.** In order to achieve this goal, the authors used the following research methods: analysis and synthesis, systematization, abstract thinking, and scientific abstraction.

**Results.** In the article, the authors systematize scientific approaches to defining the essence of financial security of a banking institution and propose the author's approach to its typological characteristics with due regard for digitalization. The study also classifies threats to the financial security of banking institutions.

**Conclusions.** It is substantiated that all threats to the financial security of banking institutions are divided into internal and external. Based on a critical analysis, the author's own approach to systematizing external and internal threats to the financial security of banking institutions in the context of intensifying their innovation activities is proposed, in particular, threats to the financial security of commercial banks are allocated by such features as: general economic situation; financial condition and financial stability; technological and digitalization; competitive environment; level of management and human resources; martial law.

**Key words:** banking sector, banking system, financial security, banking institutions, banking innovations, investments, innovations, threats, digitization (digitalization)

**Постановка проблеми.** Фінансова безпека банківських установ визначається їх здатністю виконувати свої функції, забезпечувати надійність та стабільність фінансової системи загалом. Однією з ключових складових фінансової безпеки банківських установ є захист від ризиків. Банки стикаються з різноманітними фінансовими ризиками, такими як кредитний ризик, ринковий ризик, ліквідний ризик та оперативний ризик та інші. Разом із тим, в умовах швидкого розвитку технологій, традиційні методи забезпечення фінансової безпеки банків стають недостатніми. Інноваційні технології, такі як блокчейн, штучний інтелект, великі дані та машинне навчання, відкривають нові можливості для покращення їх безпеки. Проте впровадження цих інноваційних технологій вимагає значних інвестицій та адаптації існуючих систем і процесів, що може стати викликом для багатьох банківських установ, адже з'являються нові виклики і ризики, пов'язані з кібербезпекою, захистом персональних даних та іншими аспектами безпеки банківських установ.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Проблематика забезпечення фінансової безпеки комерційних банків стала предметом дослідження багатьох вітчизняних науковців та практиків. Особливої актуальності дане питання набуло із початком воєнної агресії Росії проти України, коли саме фінансова система потребувала забезпечення фінансової стабільності для формування передумов розвитку усєї економіки. Серед науковців, що здійснили вагомий внесок у дослідження особливостей забезпечення фінансової безпеки комерційних банків, ідентифікували загрози фінансовій безпеці, систематизували методи її оцінювання тощо необхідно зазначити таких, як: О. Барановського, Н. Давиденко, А. Єпіфанова, М. Карліна, Н. Крихівську, І. Кулиняка, А. Лісняка, Є. Мордань, О. Шульга та ін. Водночас, відзначимо, що наукові результати щодо розвитку інноваційної та інвестиційної складової фінансової безпеки банківських установ, особливості їх забезпечення та виявлення впливу інвестиційно-інноваційної діяльності на ефективність функціонування комерційних банків та їх фінансову безпеку представлені у працях таких науковців, як: М. Діба, О. Дзюблюка, Н. Добош, Л. Дуднець, Г. Карчев, Л. Кльоба, С. Смерічевський, В. Міщенко, Н. Чиж, С. Шелудько та інших.

Водночас, малодослідженими залишаються питання оцінювання стану фінансової безпеки комерційних банків, потребує проведення оцінювання сучасного стану фінансової безпеки банківських установ з урахуванням впливу на неї інвестицій в інновації, що є рушійною силою розвитку таких структур та забезпечують їм як зростання вартості, так і підвищує рівень їх конкурентоспроможності.

**Метою статті** є дослідження сучасного стану фінансової безпеки банківських установ, а також місце їх інноваційної діяльності у розвитку вітчизняних комерційних банків.

**Виклад основних результатів дослідження.** Банківська система є однією з найбільш важливих складових усєї фінансової системи України, саме її стабільність та безпечність створюють умови для ефективного функціонування усєї економіки країни. Л. О. Гаряга та Р. Р. Куліш у своїх дослідженнях зазначають, що фінансова безпека банківської системи є таким її станом, за якого усі складові цієї системи забезпечені стабільним фінансовим середовищем, фінансовими ресурсами, а також здатні попереджувати загрози функціонування цілої системи [3, с. 166].

У свою чергу, фінансова безпека усєї банківської системи залежатиме від фінансової стійкості, а отже, й від фінансової безпеки окремих комерційних банків. Н. С. Ситник та І. М. Васків зазначають, що фінансова безпека окремого банку досягається тоді, коли забезпечується зростання економічної ефективності функціонування самої банківської установи, а також спостерігається збільшення абсолютного обсягу та ефективності використання фінансових ресурсів банку [4, с. 130]. О. Барановський трактує фінансову безпеку банківської установи як стан захищеності фінансових інтересів комерційного банку, його фінансової стійкості, а також середовища, в якому він функціонує [5].

З огляду на вище зазначене, з метою оцінювання ефективності функціонування банківської системи важливим є проведення аналізу її доходів і витрат (табл. 1)

Таблиця 1

**Аналіз доходів і витрат комерційних банків України протягом 2020 – 2022 років**

| Показники, млн. грн.                                     | Період        |               |               |               |                          |                          |
|--|---------------|---------------|---------------|---------------|--------------------------|--------------------------|
|  | 2020          | 2021          | 2022          | 2023          | Темп приросту, 2022/2021 | Темп приросту, 2023/2022 |
| <b>ДОХОДИ</b>  | <b>250,17</b> | <b>273,86</b> | <b>357,55</b> | <b>443,36</b> | 30,56                    | 24,0                     |
| процентні доходи   | 147,74        | 168,75        | 217,05        | 304,44        | 28,62                    | 40,26                    |
| комісійні доходи   | 70,64         | 93,16         | 85,62         | 97,06         | -8,09                    | 13,36                    |
| результат від переоцінки та від операцій купівлі-продажу | 21,51         | 0,78          | 43,48         | 30,26         | 5474,36                  | -30,40                   |
| інші операційні доходи                                   | 6,81          | 7,49          | 8,13          | 9,96          | 8,55                     | 22,51                    |
| інші доходи  | 2,71          | 3,18          | 2,41          | 2,59          | -24,21                   | 7,46                     |
| повернення списаних активів                              | 0,76          | 1,37          | 0,85          | 2,06          | -37,51                   | 142,0                    |

|                                  |               |               |               |               |        |        |
|----------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|--------|--------|
| <b>ВИТРАТИ</b>                   | <b>210,45</b> | <b>196,49</b> | <b>335,63</b> | <b>363,13</b> | 70,81  | 8,20   |
| процентні витрати                | 62,90         | 51,10         | 65,36         | 103,05        | 27,91  | 57,67  |
| комісійні витрати                | 24,13         | 35,19         | 35,45         | 47,08         | 0,74   | 32,81  |
| інші операційні витрати          | 16,41         | 18,24         | 17,88         | 18,5          | -1,97  | 3,47   |
| загальні адміністративні витрати | 69,44         | 78,29         | 82,43         | 92,3          | 5,29   | 11,97  |
| інші витрати                     | 2,73          | 3,86          | 5,95          | 8,59          | 54,15  | 44,37  |
| відрахування в резерви           | 31,04         | 34,5          | 121,20        | 16,94         | 251,30 | -86,02 |
| податок на прибуток              | 3,81          | 6,36          | 7,36          | 76,64         | 15,72  | 941,30 |
| <b>ЧИСТИЙ ПРИБУТОК (ЗБИТОК)</b>  | <b>39,73</b>  | <b>77,38</b>  | <b>21,92</b>  | <b>83,23</b>  | -71,67 | 279,69 |

Проведений аналіз показав, що протягом 2020-2023 рр. чистий прибуток банків є нестабільним (з 39,73 млрд грн в 2020 р. збільшився до 77,38 млрд грн в 2021 р, а в 2022 р. знизився до 21,92 млрд грн). Проте чистий прибуток активних українських банків 2023 році становив 83,23 млрд грн, що є рекордним показником за досліджуваний період, не дивлячись на усі виклики й загрози, які торкаються банківської системи України у воєнний час. Чистий прибуток банківських установ зріс на 279,69 % у 2023 році, порівняно з 2022 роком, в той час як у 2022 році порівняно з 2021 роком такий показник мав зниження на 71,67 %. Такі результати роботи банківських установ свідчать про зростання їх ефективності функціонування, а отже, й до зростання фінансової безпеки банку зокрема, й банківської системи України загалом.

Перша десятка банків за обсягом прибутку залишається незмінною від початку 2023 р.: до неї входять всі державні банки, чотири з іноземним капіталом та один – приватний. На даний момент ці десять фінансових установ є основним джерелом, що приносить 87,5% від сукупного прибутку всіх банків у країні. Незмінним лідером топ-10 залишається «Приватбанк»: 43,4 млрд грн прибутку за три квартали 2023 року. Серед банків з іноземним капіталом лідером є «Райффайзен банк» – за 9 місяців 2023 р. він згенерував 6,14 млрд грн, а серед приватних – ПУМБ, який має 5,68 млрд грн прибутку за три квартали 2023 р.

Розглядаючи структуру доходів і витрат комерційних банків України, відзначимо, що доходи банківської системи з 2020 р. по 2022 р. збільшилися на 47,08%. За аналізований період найбільшу частку усіх доходів становили процентні доходи. Так, в 2020 р. процентні доходи займали 59,06% усіх доходів; у 2021 р. – 61,62%, у 2022 р. – 60,70%, у 2023 р. (з січня по серпень) – 67,55%. За період з 2020 р. до 2023 р. частка процентних доходів збільшилася на 8,49%. Зростання процентних доходів банків в 2023 р. відбулося на рівні, вищому 50% (у річному обчисленні). У структурі процентних доходів і надалі стрімко зростали доходи від вкладень у депозитні сертифікати НБУ та ОВДП. Їхня сукупна частка в процентних доходах становила 54%. Таких результатів вони змогли досягти завдяки переведенню грошей клієнтів (депозитів та залишків на поточних рахунках) у депозитні сертифікати НБУ. Це аналог депозитів для банків. НБУ надрукував і видав владі 400 млрд грн за 2022 р, наростивши свій портфель ОВДП у 2,3 рази, влада поступово влила ці гроші в економіку – шляхом виплат соціальної допомоги та виплат військовослужбовцям. Як результат, значні обсяги грошових ресурсів осідає нерухомо в банківських установах. Динаміка чистого комісійного доходу в квітні-травні 2023 р. була негативною, однак вже в червні комісійний дохід відновився до показника березня 2023 р., що забезпечило зростання показника чистого комісійного доходу. Найбільший вплив на динаміку показника чистого комісійного доходу мали обсяги операцій з платіжними картками, оскільки прибуток від операцій купівлі-продажу валюти в досліджуваному періоді скорочувався.

Оцінюючи рівень фінансової безпеки банківської установи, відзначимо, що у науково-практичній літературі існує багато методичних підходів до проведення такої оцінки. Так, А. О. Бородай пропонує визначати стан фінансової безпеки комерційного банку на основі двох груп показників: 1) показники фінансової стабільності банку - коефіцієнт левериджу банку, коефіцієнт відношення боргу до ЕВІТДА; 2) показники ліквідності – показник поточної ліквідності, показник абсолютної ліквідності [6, с. 497]. Побережний С. М., Пластун О. Л. та Болгар Т. М. вважають, що з

метою визначення стану фінансової безпеки комерційних банків варто здійснювати розрахунок таких показників, як:

- показники, які характеризують ефективність діяльності банку;
- показники, які характеризують рівень його захищеності та здатність протистояти кризовим явищам [7, с. 91].

Так, Шелеметєва Т. В. та Трохимець О. І. зазначають, що оцінка рівня фінансової безпеки банку на основі показників ефективності його функціонування передбачає розрахунок таких індикаторів: ефективність операцій з процентними коштами, рентабельність активів, чиста процентна маржа, ефективність роботи банку, ефективність комісійної діяльності, прибуток на одного працівника [8, с. 176].

Звертаючись до змісту основних трактувань науковців щодо фінансової безпеки комерційних банків, бачимо, що підґрунтям для визначення їх безпечного стану є здатність генерувати достатній обсяг фінансових ресурсів, а також забезпечити фінансову стійкість банківських установ. Вагомий вплив на ефективність банківської діяльності має також фінансова стабільність, в тому числі: 1) капіталізація, оскільки достатній рівень капіталу забезпечує банку захист від втрат та сприяє його здатності надавати кредити; 2) ліквідність, оскільки нестача ліквідності може призвести до проблем для банку, тому підтримка адекватного рівня ліквідних активів надзвичайно важлива; 3) управління активами та пасивами, оскільки управління активами та зобов'язаннями дозволяє банку більш ефективно керувати ризиками та виконувати свої зобов'язання [10, с. 21].

З огляду на вище зазначене, вважаємо за необхідне розрахувати основні показники ефективності діяльності банківських установ України як одного з елементів визначення стану та динаміки їх фінансової безпеки (табл. 2). Такий аналіз, насамперед, дозволить ідентифікувати загрози фінансовій безпеці комерційних банків щодо формування достатнього обсягу фінансових ресурсів.

Таблиця 2

**Основні показники ефективності діяльності комерційних банків України у 2020 – 2023 роках**

| Показник                         | Нормативне значення | 2020  | 2021  | 2022  | 2023 (на 01.10) | Темп приросту 2022/2021, % |
|----------------------------------|---------------------|-------|-------|-------|-----------------|----------------------------|
| Рентабельність активів (ROA, %)  | 1,0                 | 2,44  | 4,09  | 1,04  | 5,86            | -74,57                     |
| Рентабельність капіталу (ROE, %) | 15,0                | 19,22 | 35,08 | 9,68  | 56,85           | -72,41                     |
| Чистий спред (ЧС, %)             | 1,25                | 10,00 | 13,00 | 17,00 | 16,00           | 30,77                      |
| Чиста процентна маржа (ЧПМ, %)   | 4,50                | 4,65  | 5,73  | 6,45  | 4,88            | 12,57                      |

Отже, розрахунки таблиці 2 свідчать, що показники ефективності функціонування комерційних банків України, протягом аналізованого періоду відповідали нормативним значенням. Рентабельність активів (ROA) та рентабельність капіталу (ROE) мають нормативне значення не менше, ніж 1% та не менше, ніж 15% відповідно. Протягом 2020-2021 рр. дані показники зростали, але в 2022 р. почалося їх зменшення (1,04% та 9,68% для ROA та ROE відповідно). Причиною цього стало скорочення чистого прибутку та збільшення активів. Чистий спред характеризує відповідність процентної політики банку за кредитними і депозитними операціями. Нормативне значення цього показника має бути не менше 1,25%. Протягом аналізованого періоду значення показника є вищим за норматив (мінімум у 2020 р. становив показник 10,00%, а максимум – у 2022 році показником 17,00%), що означає те, що банки забезпечують собі прибутковість за рахунок власної процентної політики. Чиста процентна маржа (ЧПМ) означає здатність банку генерувати чистий процентний дохід за рахунок загальних активів. Нормативне значення цього показника має бути не меншим за 4,5%. Протягом 2020-2022 рр. показник зростає, а в 2023 р. бачимо незначне зменшення.

Враховуючи вище зазначене, можна констатувати той факт, що рівень фінансової безпеки банківських установ мав тенденцію до зростання у 2023 році порівняно з 2022 роком, а самі банківські установи здатні генерувати достатній їх обсяг фінансових ресурсів для забезпечення фінансової стійкості комерційного банку.

Разом з тим, важливо зазначити й роль інноваційної складової у забезпеченні фінансової безпеки. Починаючи з 2020 року, коли суспільство стикнулося з проблемою коронавірусної інфекції, банківські установи постали перед проблемою забезпечення якості банківських послуг через впровадження таких банківських інновацій, як інтернет-банкінг, мобільний банкінг, використання штучного інтелекту та хмарних технологій тощо. А це означає, що комерційні банки активно розвивають свої інноваційні продукти та впроваджують на їх фінансовий ринок.

Для вітчизняної банківської системи стало характерним наявність постійних зовнішніх загроз її фінансовій безпеці, зокрема у 2022 році такою загрозою стало військове вторгнення Росії в Україну. На наш погляд, основними зовнішніми загрозами фінансовій безпеці банківських установ є глобальна цифровізація фінансового простору. Це означає, що класичні методи оцінювання фінансової безпеки банківських установ необхідно доповнити ще й такими індикаторами, які відображатимуть ризики й загрози, пов'язані безпосередньо із цими чинниками.

Зокрема, цифровізація банківської сфери безпосередньо пов'язана із забезпеченням інноваційної та інвестиційної безпеки, інформаційної безпеки та кібербезпеки. У контексті забезпечення фінансової безпеки комерційних банків з урахуванням впливу на неї інноваційно-інвестиційної діяльності банківської установи, варто погодитися із Л. О. Гаряга та Р. Р. Куліш, які пропонують враховувати такі показники: наявність підрозділу з управління мережевими ризиками окремого банку, наявність у банку мережі банкоматів і POS-терміналів, наявність банківських експертних систем, що використовують принципи штучного інтелекту, застосування баз даних на основі моделі «клієнт-сервер» у банку, наявність системи захисту інформації у банківській установі, кількість осіб, які отримують банківські послуги онлайн, наявність інтернет-банкінгу та мобільного банкінгу тощо [11, с. 167]. Усі ці показники, безперечно, визначають інноваційний напрям діяльності банківських установ та мають суттєвий вплив на фінансову безпеку, оскільки використання банківських інновацій дозволяє комерційному банку залучити нових клієнтів, збільшити обсяг прибутку банківської установи, підвищити рівень своєї конкурентоспроможності.

**Висновки.** За результатами аналізу сучасного стану фінансової безпеки банківських установ та її інноваційної складової можна зробити висновки, що розвиток інноваційних технологій дозволяє банкам впроваджувати нові продукти та послуги, полегшувати процеси та покращувати взаємодію з клієнтами. Проте разом з цим інновації створюють нові ризики, які також потребують уваги та заходів для їх запобігання. У цьому контексті ефективним інструментом підвищення фінансової безпеки комерційних банків може стати управління ризиками та загрозами, що дозволить мінімізувати їх негативний вплив.

В умовах швидкого розвитку технологій, традиційні методи забезпечення фінансової безпеки стають недостатніми. Інноваційні технології, такі як блокчейн, штучний інтелект, великі дані та машинне навчання, відкривають нові можливості для покращення безпеки. Проте впровадження цих технологій вимагає значних інвестицій та адаптації існуючих систем і процесів, що може стати викликом для багатьох банківських установ. Поява нових технологій та глобалізація фінансових ринків створюють нові виклики, зокрема у сфері кібербезпеки та захисту даних. Отже, для забезпечення фінансової безпеки банківських установ та її інноваційної складової у сучасних умовах необхідно поєднувати ефективне управління ризиками інноваційної діяльності. Разом із тим, фінансова безпека банківських установ у сучасних умовах вимагає інтеграції інноваційних технологій, посилення регуляторного контролю та безперервного навчання персоналу для ефективного управління ризиками та захисту фінансових інтересів усіх її учасників.

#### Джерела і література

1. Крихівська Н. О., Данилюк-Черних І. М., Тришак, Л. С., Орицин Т. М., Ромашко О. М. Оцінювання ефективності діяльності банківських установ за методикою PRREL. *Financial and credit activity problems of theory and practice*. 6(41). 2021. С. 56-65. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/3494/3403> (дата звернення: 07.02.2024).
2. Леонов С. В., Васильєва Т. А., Буряк А. В. Ефективність банківського бізнесу в Україні: стохастичний фронтірний аналіз. *Вісник Національного банку України*. 2013. № 6. С. 19-25. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnbu\\_2013\\_6\\_10](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnbu_2013_6_10) (дата звернення: 20.02.2024).

3. Ситник Н. С., Васьків І.М. Фінансова безпека банків як один зі складників фінансової безпеки держави. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2018. Том 29 (68). № 6. С. 129 – 132. URL: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/29-1.pdf>
4. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/> (дата звернення: 20.03.2024).
5. Барановський О.І. Банківська безпека: проблема виміру. *Економіка і прогнозування*. 2006. С. 7–26.
6. Бородай А. О. Методичний підхід до оцінки рівня фінансової безпеки банківської установи. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Випуск 13. С. 494 – 499. URL: <http://global-national.in.ua/archive/13-2016/100.pdf> (дата звернення: 07.02.2024).
7. Побережний С.М., Пластун О.Л., Болгар Т.М. Фінансова безпека банківської діяльності : навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни «Безпека банків». Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. 112 с.
8. Шелеметьєва Т.В., Трохимець О.І., Перекрест М.І. Оцінка рівня фінансової безпеки комерційного банку з використанням кількісного методу. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2020 р., № 6 (117). С. 174 – 181. URL: [http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2020/6\\_2020/28.pdf](http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2020/6_2020/28.pdf) (дата звернення: 08.02.2024).
9. Сташук О., Борисюк О., Шматковська Т. Роль банківських інновацій на фінансовому ринку в умовах глобального фінансового простору. (2020). *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*, 4(24), 71-79. <https://doi.org/10.29038/2411-4014-2020-04-71-79>.
10. Вербило К. О. Сучасний стан банківської системи України. Фінансово – економічний розвиток менеджменту, обліку та аудиту на сучасному етапі: збірник тез наукових робіт учасників всеукр. науково-практичної конференції (м. Одеса 13 лютого 2021 р.). «Центр економічних досліджень та розвитку», 2021. 5-8 с.
11. Гаряга Л. О., Куліш Р. Р. Фінансова безпека банківської діяльності в умовах цифровізації. *Проблеми економіки*. 2019. № 4 (42). С. 163 – 171. URL: [https://www.problecon.com/export\\_pdf/problems-of-economy-2019-4\\_0-pages-163\\_171.pdf](https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2019-4_0-pages-163_171.pdf)
12. Дзямулич М. І. Регулятивна діяльність НБУ в умовах фінансової дестабілізації. *Економічні науки. Серія «Облік та фінанси»*. 2008. №5(20). Ч.1. С. 155-160.
13. Дзямулич М. І., Чижик О. М. Забезпечення ліквідності комерційних банків в умовах фінансової кризи. *Економічний простір*. 2009. №23/2. С. 66-72.
14. Дзямулич М. І., Чиж Н. М., Урбан О. А. Особливості запровадження коефіцієнту покриття ліквідності (LCR) в діяльність комерційних банків. *Економічні науки. Серія «Облік і фінанси»*. №14(53). С. 63-68.

#### References:

1. Krykhivska N. O., Danyliuk-Chernykh I. M., Tryshak, L. S., Oryshchyn T. M., Romashko O. M. (2021) Otsiniuvannya efektyvnosti diialnosti bankivskykh ustanov za metodykoiu PRREL [Evaluation of the effectiveness of banking institutions according to the PRREL method]. *Financial and credit activity problems of theory and practice*. no. 6 (41), pp. 56-65. Retrieved from: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/3494/3403>. [In Ukrainian].
2. Lieonov S. V., Vasylieva T. A., Buriak A. V. (2013) Efektyvnist bankivskoho biznesu v Ukraini: stokhastychnyi frontirnyi analiz [Efficiency of banking business in Ukraine: stochastic frontier analysis]. *Visnyk Natsionalnoho banku Ukrainy*. no. 6, pp. 19-25. [In Ukrainian].
3. Sytnyk N. S., Vaskiv I. M. (2018) Finansova bezpeka bankiv yak odyin zi skladnykiv finansovoi bezpeky derzhavy. [Financial security of banks as one of the components of the financial security of the state]. *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Seria: Ekonomika i upravlinnia*. no. 16, tom 29 (68), pp. 129-132. Retrieved from: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/29-1.pdf>. [In Ukrainian].
4. Ofitsiyniy sait Natsionalnoho banku Ukrainy. Retrieved from: [https://bank.gov.ua.](https://bank.gov.ua/) [In Ukrainian].
5. Baranovskyi O.I. Bankivska bezpeka: problema vymiru [Bank safety: the problem of measurement]. *Ekonomika i prohnozuvannya*. 2006. pp. 7–26. [In Ukrainian].
6. Borodai A. O. (2016) Metodichniy pidkhid do otsinky rivnia finansovoi bezpeky bankivskoi ustanovy [A methodical approach to assessing the level of financial security of a banking institution]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomik*. Vypusk 13, no. 6 (41), pp. 494-499. [In Ukrainian]
7. Poberezhnyi S.M., Plastun O. L., Bolhar T. M. (2010) Finansova bezpeka bankivskoi diialnosti : navchalnyi posibnyk dlia samostiinoho vyvchennia dystsypliny «Bezpeka bankiv». Sumy : DVNZ «UABS NBU», 112 P. [In Ukrainian].

8. Shelemetieva T. V., Trokhymets O. I., Perekrst M. I. (2020) Otsinka rinvnia finansovoi bezpeky komertsiiinoho banku z vykorystanniam kilkisnogo metodu. [Assessment of the level of financial security of a commercial bank using the quantitative method]. *Derzhava ta rehiony. Serii: Ekonomika ta pidpriemnytstvo*. no. 6 (117), pp. 174-181. Retrieved from: [http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2020/6\\_2020/28.pdf](http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2020/6_2020/28.pdf). [in Ukrainian].
9. Stashchuk O., Borysiuk O., Shmatkovska T. (2020) Rol bankivskykh innovatsii na finansovomu rynku v umovakh hlobalnoho finansovoho prostoru. [The role of banking innovations in the financial market in the conditions of the global financial space]. *Ekonomichni chasopys Volynskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky*, no. 4 (24), pp. 71-79. <https://doi.org/10.29038/2411-4014-2020-04-71-79>. [In Ukrainian].
10. Verbylo K. O. (2021) Suchasnyi stan bankivskoi systemy Ukrainy [The current state of the banking system of Ukraine]. *Finansovo – ekonomichni rozvytok menedzhmentu, obliku ta audytu na suchasnomu etapi: zbirnyk tez naukovykh robit uchasnykiv vseukr. naukovo-praktychnoi konferentsii (m. Odesa 13 liutoho 2021 r.). «Tsentr ekonomichnykh doslidzhen ta rozvytku»*, pp. 5-8. [In Ukrainian].
11. Hariaha L. O., Kulish R. R. (2019) Finansova bezpeka bankivskoi diialnosti v umovakh tsyfrovizatsii [Financial security of banking activity in conditions of digitalization.]. *Problemy ekonomiky*. no. 14(42), pp. 163 – 171. Retrieved from: [https://www.problecon.com/export\\_pdf/problems-of-economy-2019-4\\_0-pages-163\\_171.pdf](https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2019-4_0-pages-163_171.pdf). [In Ukrainian].
12. Dziamulych, M. I. (2008) Rehuliatyvna diialnist NBU v umovakh finansovoi destabilizatsii [Regulatory activity of the NBU in conditions of financial destabilization]. *Ekonomichni nauky. Serii «Oblik ta finansy»*, no. 5(20), part 1, pp. 155-160. [In Ukrainian].
13. Dziamulych, M. I., Chyzhyk, O. M. (2009) Zabezpechennia likvidnosti komertsiiinykh bankiv v umovakh finansovoi kryzy [Ensuring the liquidity of commercial banks in the conditions of the financial crisis]. *Ekonomichni prostir*, no. 23/2, pp. 66-72. [In Ukrainian].
14. Dziamulych, M. I., Chyzh, N. M., Urban, O. A. (2017). Osoblyvosti zaprovadzhennia koefitsiientu pokryttia likvidnosti (LCR) v diialnist komertsiiinykh bankiv [Peculiarities of introducing the liquidity coverage ratio (LCR) in the activities of commercial banks]. *Ekonomichni nauky. Serii «Oblik i finansy»*, no. 14(53), pp. 63-68. [In Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 23.04.2024 р.